

Vragen door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden.

461

Vragen van het lid **Van Es** (P.S.P.) over *onderzoek naar laserverrijkingssystemen*. (Ingezonden 22 maart 1989)

1 Hebt u kennis genomen van het bericht «URENCO reaffirms commitment to centrifuge» in Nuclear Fuel van 24 maart 1986, pagina 7?

2 Had URENCO destijds het eventuele voornemen inzake het laserverrijkingsonderzoek verdere samenwerking aan te gaan?

3 Is er op dit moment sprake van een dergelijke samenwerking? Zo ja, in welke vorm vindt deze plaats, welke partijen zijn deelnemer en welke gelden zijn hiermee gemoeid? Naar welke laserverrijkingssystemen wordt onderzoek gedaan? Wat zijn de redenen geweest voor verdere samenwerking? Op welke wijze is de Nederlandse overheid hierbij financieel en bestuurstechnisch bij betrokken?

4 Wat zijn de banden van genoemde samenwerking met het Eurolaserproject? Nemen hieraan Philips, UCN en Holec evenals firma's uit Engeland en Duitsland deel? Zo neen, van welke samenwerking is dan sprake?

5 Heeft URENCO ten behoeve van het laserverrijkingsonderzoek US \$ 725 miljoen te besteden?

6 Bestaat het gevaar, dat (analoog aan het ultra-centrifugeproject) de kennis van laserverrijking wereldwijd verspreid raakt? Zo ja, welke maatregelen zijn daartegen genomen? Zo neen, waarom bestaat dit proliferatieprobleem niet?

7 Past complete laserverrijkingsofstelling in een kleine kelder en valt deze zodoende nauwelijks te traceren?

¹ Zie: «L'Armement», no. 3 Mei 1986 p. 36-39.

Antwoord

Antwoord van minister **De Korte** (Economische Zaken). (Ontvangen 12 april 1989)

1 Ja.

2 tot en met 4 Het artikel in Nuclear Fuel van 24-03-1986 is gebaseerd op een persbericht van Urenco van 11-03-1986¹. Daarin staat onder meer vermeld dat de Urenco-partners bereid zijn samenwerking met derden op het gebied van de ontwikkeling van het laserproces voor uraniumverrijking te overwegen. Deze «verdere samenwerking» is tot nu toe echter niet gerealiseerd. Er bestaan thans daartoe ook geen concrete plannen. De in de vragen 3 en 4 gestelde nadere vragen over deze «verdere samenwerking» behoeven dan ook geen verdere beantwoording. Volledigheidshalve zij vermeld dat UCN, te zamen met ondernemingen

en instituten uit Italië en het Verenigd Koninkrijk, wel in het Eurolaserproject nr. 213 voor de ontwikkeling van een hoogvermogen-laser voor algemene doeleinden deelneemt. Holec en Philips participeren daar niet in.

5

Neen.

Kennelijk is hier sprake van een misverstand. Genoemd bedrag wordt in eerderbedoeld persbericht vermeld voor het investeringsprogramma voor de verdere uitbouw van Urenco's verrijkingcapaciteit met ultracentrifuges. Het bedrag slaat dus niet op laserverrijkingsonderzoek. Daarover worden in het persbericht ook geen verdere mededelingen gedaan.

6

Hoewel de laserverrijking van uranium nog ver verwijderd is van commerciële toepasbaarheid heb ik, te zamen met mijn collegae van Onderwijs en Wetenschappen, van Buitenlandse Zaken en van Defensie, met het oog op mogelijke proliferatiegevaren, het onderzoek voor deze technologie onder de toepassing van het Geheimhoudingsbesluit Kernenergie wet gebracht (Stb. 1971, 420). Dit besluit is gepubliceerd in de Staatscourant van 14-03-1989, nr. 52. Daarnaast zal de regering meewerken aan initiatieven van landen die werken aan de ontwikkeling van laserverrijking om deze technologie nader gespecificeerd op te nemen in de zogenaamde triggerlist welke ter uitvoering van het Non-Proliferatieverdrag is opgesteld (de zogenaamde Zangger-lijst). De thans in algemene termen opgenomen

omschrijving van uraniumverrijkingsinstallaties, strategische goederen 1963 zal op basis van deze internationale afspraken over laserverrijking dan verder uitgewerkt kunnen worden analoog aan de gang van zaken bij onder meer gascentrifuges.

7

Voorzover daar thans zicht op is, is een laserverrijkingsopstelling plus de noodzakelijke perifere randapparatuur een dermate omvangrijk en complex geheel dat, naar mag worden aangenomen, daarvoor zeer bepaald meer ruimte benodigd is dan in de vraag wordt gesuggereerd.

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek.